

Brieven van Rottumerplaat (2)

Date Lutterop

Sinds 1988 werken Date Lutterop en Giny Kasemir voor Staatsbosbeheer als vogelwachters op Rottumerplaat. Hun taken bestaan uit het signaleren en voorkomen van menselijke verstoringen (het eiland is het gehele jaar niet toegankelijk) en het inventariseren van broedvogels, overtijende wad- en watervogels, dagvlinders, zeehonden en planten. Dit is het tweede verslag van hun belevenissen op het eiland.

Rottumerplaat, 30 juli 2001

Het einde van het seizoen nadert; we beginnen vandaag aan de laatste week. Een ietwat vreemd idee, aangezien er om ons heen nog overal wordt gebroed en jongen te verzorgen zijn.

In de Lepelaarkolonie hebben een drietal laat gearriveerde broedparen nu jongen in het nest. Van de Dwergsterns op de Oostpunt zijn de eerste jongen al vliegvlug. Van een twintigtal late paren zit een deel nog te broeden, de anderen hebben kleine pulli. De Bontbekplevieren (dit seizoen drie paren) mislukten tot dusverre allemaal in de broedfase. Afgelopen week zagen we aan de westkant van het eiland een paar met de eerste kleine pulli lopen. Het (waarschijnlijke) vrouwtje van dit paar hebben we hier al diverse keren gezien. Ze is herkenbaar aan een setje kleurringen. Zodra we weer thuis zijn zullen we proberen te achterhalen waar deze vogel is geringd. Tegelijkertijd kunnen we dan ook het doopceel lichten van alle overige gekleurmerkte vogels. Dat waren er dit seizoen weer een groot aantal. Van de volgende soorten werden kleurringen afgelezen: Lepelaar, Bergeend, Scholekster, Bontbekplevier, Zwartkopmeeuw (alleen kleur, code niet leesbaar), Kokmeeuw (wingtags), Zilvermeeuw (wingtags) en Grote Stern. Elk seizoen lukt het tot dusverre weer om enkele vogelsoorten te zien die we gedurende het vogelwachtersseizoen niet eerder op Rottumerplaat

tegenkwamen. Dit jaar waren dat er maar liefst zeven. Op de Witkeelgors kom ik later in dit verhaal nog terug. Brilduiker en Frater zijn het logische gevolg van het vervroegen van het seizoen van aanvangelijk eind april/begin mei naar half april nu. Jeffrey Huizenga weet zijn weekendbezoeken tegenwoordig prima te timen. Vorig seizoen was hij present toen op 30 april de Hop rond de behuizing scharrelde. Dit jaar verving hij Giny in juni; dat hele weekend was een Witbuikrotgans aanwezig op de kwelder.

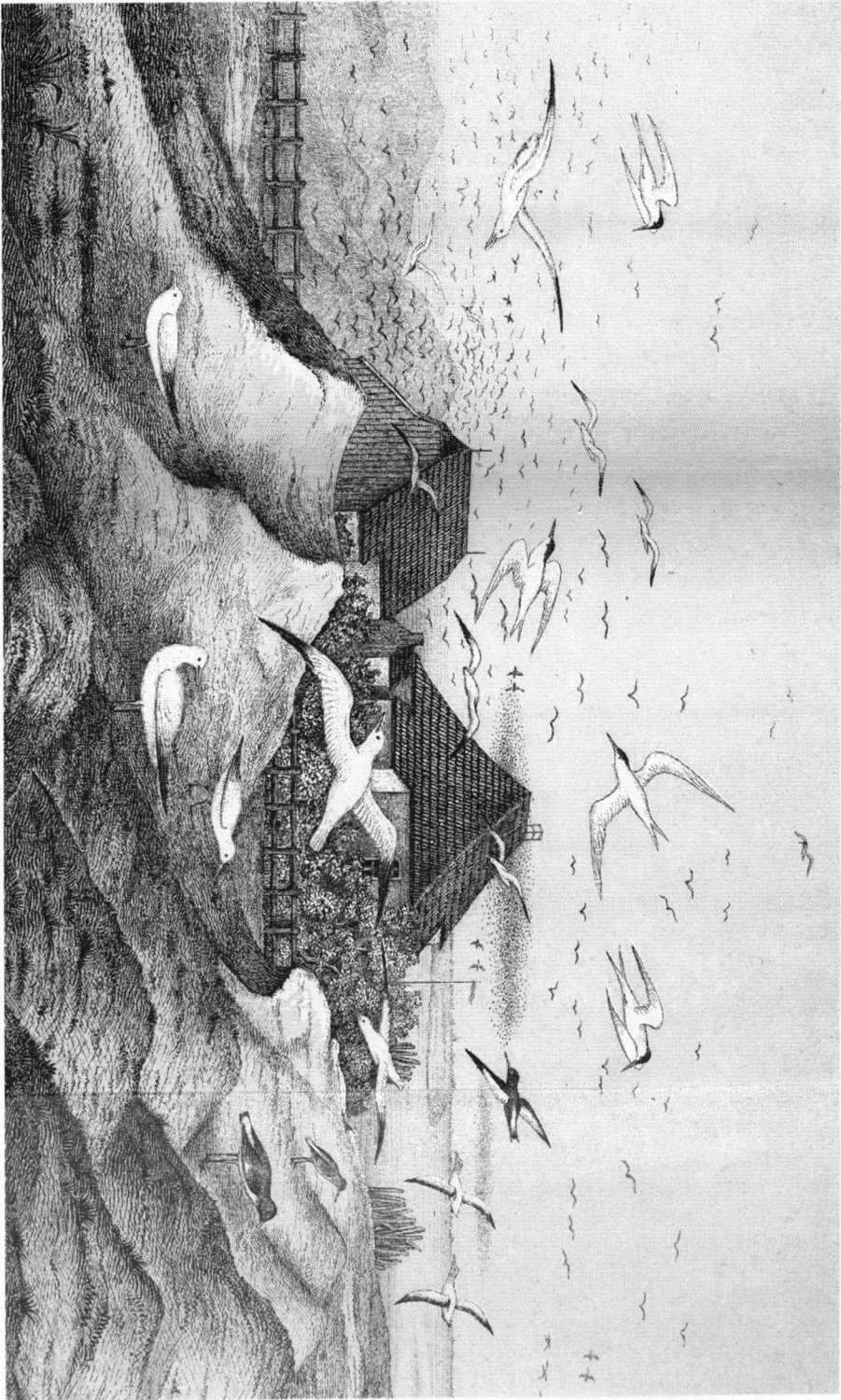
En voor wie geïnteresseerd is in de overige drie nieuwelingen: Houtsnip, Pimpelmees en Europese Kanarie.

Zwartkopmeeuw

Dat het in het Waddengebied niet erg wil vlotten met de Zwartkopmeeuw als broedvogel is bekend. In de Zeeuwse delta is men inmiddels de duizend broedparen gepasseerd, maar hier blijft het bij incidentele paren die af en toe opduiken in kolonies van voornamelijk Kokmeeuw. Onze verbazing was groot toen we op 24 mei een paartje adulte Zwartkopmeeuwen zagen in de grootste Stormmeeuwkolonie op het eiland. Ze scharrelden wat rond tussen de broedende Stormmeeuwen en leken op zoek naar een geschikte plaats voor een nest. Tussendoor werd ook nog even gecopuleerd. Vervolgens vloog het mannetje weg, terwijl het vrouwtje in de omgeving van het toekomstige nest (?) her en der wat insecten oppikte. Einde waarneming en tegelijk einde verhaal, want de vogels werden op deze plek niet teruggezien.

Toch is het opmerkelijk dat we het hele seizoen regelmatig Zwartkopmeeuwen hebben gezien. Sinds 1988 bedroeg het aantal waarnemingen per seizoen 0-5. Dit jaar zagen we tot dusverre 14 exemplaren; daarbij ging het om minimaal zeven verschillende individuen. Is dit het begin van een definitieve vestiging in dit gebied?

Rottum in 1869. Litho uit Droste-Hülshoff, F. Die Vogelwelt der Nordseeinsel Borkum, Münster 1869.

Weer thuis

Inmiddels is de grote verhuizing naar het vasteland weer achter de rug. Het begin van de drukste periode van het jaar. Een huis vol dozen en veldboekjes vol gegevens wordt langzaam maar zeker verwerkt. Vier maanden familie- en vriendenbezoek inhalen. Of we een paar artikelen kunnen schrijven – wel ja. Even een paar mooie dagen, dan toch eerst maar snel de voordeur geveerd – eigenlijk zouden de kozijnen ook moeten..... De laatste correcties aan het Vogelwachersverslag 2000, waarna het wat ons betreft naar de drukker kan. Bij het vervangen van een paar dakpannen zakt Giny door het dak – het sein om een en ander toch maar iets grondiger

Tandarts

Tijdens het schrijven van het verslag komen diverse gebeurtenissen weer voorbij die er mede voor hebben gezorgd dat we kunnen terugzien op een boeiend en afwisselend vogelwachtersseizoen:

De Witkeelgors van 30 april heeft nogal wat reacties opgeroepen. We hebben uiteindelijk besloten om de waarneming niet in te dienen bij de CDNA, zodat hij de geschiedenis niet in zal gaan als het vijfde geval voor Nederland.

Gelukkig hoefden we dit seizoen slechts enkele keren op te treden tegen mensen die zonder vergunning het eiland betra-

Witkeelgors, Rottumerplaat 30 april 2001.

Foto Giny Kasemir & Date Lutterop

aan te pakken (je bent zo weer een week verder).

Ondertussen zijn we begonnen met het schrijven van het Vogelwachersverslag 2001. Tussendoor zit Giny aan de tekentafel; ze heeft zojuist een opdracht binnengesleept voor het ontwerpen van een tuin. Alle dit seizoen op Plaat gemaakte dia's worden ingeraamd en kritisch bekeken – een aantal wordt goed genoeg bevonden om te worden opgenomen in de dialezing. Telefoon: onze werkgever gedurende de wintermaanden vraagt (twee maanden eerder dan verwacht) of we op korte termijn inzetbaar zijn – dat wel, maar voorlopig alleen voor halve dagen als het kan.

den. Een bijzondere gast was de tandarts, die begin augustus met zijn zeiljacht (en hond) averij had opgelopen terwijl hij langs de westzijde van het eiland voer. Een poging om de boot weer bestuurbaar te maken leverde hem een flinke open wond op aan zijn onderbeen. Aanvankelijk wilde hij ter plaatse de wond hechten, maar het leek ons beter dit bloederige klusje in huis uit te voeren. Daar konden we ook contact maken met de kustwacht, zodat zeiljacht en bemanning later door de reddingsboot opgepikt konden worden. Een van de opstappers van de reddingsboot van Schiermonnikoog was tevens actief op

het ringstation aldaar. Het was een schrale troost van hem te vernemen dat ook daar de bosjes nog leeg waren.

De gekleuringde Bontbekplevier, die eerder in dit verhaal werd genoemd, bleek op 1 juni 2000 als pullus te zijn geringd in Engeland (Snettisham, Norfolk). Het is het eerste bekende geval van een in het betreffende studiegebied geboren Bontbekplevier die buiten het Verenigd Koninkrijk tot broeden is gekomen. Volgens de literatuur broedt de soort nog niet in het tweede kalenderjaar, maar ook in het studiegebied is het al eens voorgekomen.

Tijdens het schrijven dwalen m'n gedachten al weer af naar het volgende seizoen. Zitten de Lepelaars inmiddels aan hun plafond, of kan het aantal broedparen nog doorgroeien naar, zeg 15

paar, of wellicht nog meer? Zullen de overzomerende Slechtvalken nu eens een broedpoging wagen? Zullen er in de luwte van de recent gevormde duinen geschikte broedplaatsen ontstaan voor plevieren en Dwergstern? Over een half jaar zullen we het weten.

*Date Lutterop
Lopsterweg 31
9921 RN Stedum
E-mail: d.lutterop@wxs.nl
Website Rottumerplaat:
<http://home.wxs.nl/~lutte000>*